

het is maar dat u het weet!

SKRIPTIESE SPELLING EN CHANTAGE

In 1972 deed ook de VON dapper mee aan de aktie voor spellingvereenvoudiging. De discussies waren destijds vooral emotioneel. Het doel van de aktie werd dan ook niet gehaald. Zowel voor- als tegenstanders van spellingvereenvoudiging gebruikten ook zakelijke argumenten. En die behoren wederzijds tenminste gerespecteerd.

Mijn pro-argumentatie is gebaseerd op taal- en onderwijskundige overwegingen zoals de roependen in de woestijn die regelmatig laten horen. Spellingvereenvoudiging kan bovendien meehelpen een van de vele struikelpaaltjes op weg naar meer democratisering te slechten.

Zoals gezegd: de aktie had geen sukses. Tegen de bierkaai vechten levert weinig op. Tien jaar later, 1982, is het volk, waaronder ook de onderwijsmensen, er misschien wel rijp voor. Ik ben onder de indruk van het doorzettingsvermogen van de Vereniging voor Wetenschappelijke Spelling — ik heb de spelwijzen moeten controleren, dit eerlijkheidshalve — en wacht tot de tijd zijn loop neemt.

Waarom dan nu dit schrijfsel?

Voor m'n dochter kocht ik als argeloze vader het boekje Een scriptie/rapport/artikelschrijven van C.B. Tilanus, Aulaboek nr 650, 1978.

De heer Tilanus is lector onderwijskunde aan de TH Eindhoven. Zijn boekje is geschreven om aan

studenten te worden uitgereikt alvorens zij een afstudeerscriptie gaan schrijven.

Mogelijk best een aardig ruggesteuntje, slechts 54 bladzijden, voor studenten en anderen die voor het eerst een rapport of skriptie gaan schrijven. Ook de spelling betreft de auteur in zijn adviezen. Hij zegt onder andere: 'Schrijver dezes vindt spelfouten even erg als vlekken of vloeken. Spelfouten choqueren, irriteren, en verstoren gedurende een zekere tijd van x milliseconden de concentratie. Spelfouten zijn een belediging van de lezer.'

Nou, vooruit dan maar, dat kan iemand zo vinden. De auteur zal veel gechoqueerd en beledigd worden.

Verderop heeft de auteur het over de ei en ij, ou en au en g en ch. 'Het is wonderlijk dat deze alternatieve tekens voor dezelfde klanken de beeldenstorm die door de Nederlandse spelling heeft geraasd hebben overleefd, terwijl bijvoorbeeld de handige letter x verkracht is. Bij deze tekens moet het woordbeeld beklijven, en moet men oppassen als alternatieve woordbeelden voorkomen (bijvoorbeeld leidt en lijdt, ligt en licht).'

Inderdaad hebben we het in 1972 niet gehaald met de ij's en de au's. Het blijft oppassen ...

Doe dat vooral zegt de schrijver want: 'Als u vindt dat dit (verkeerde of vereenvoudigde spelling — A.O.) zo zlf, sla dan deze paragraaf over of houd liever onmiddellijk op met het lezen van dit rapport; ...'

Met andere woorden: dan hebt u geen aanwizingen nodig voor het schrijven van skripties ...

Nog allemaal niet zo erg. Maar de stoot onder de gordel ziet er zo uit. 'Sommige studenten geven op subtiële wijze te kennen dat de maatschappij niet deugt door de lezer een alternatieve spelling op te dringen. Het valt te begrijpen dat sommige kringen van het etablissement (examinatoren bijvoorbeeld) een dergelijk "ekstremisties kado" niet in dank aannemen.' Hier staat met andere woorden:

- a voorstanders van spellingvereenvoudiging zijn linkse rakkers, ekstremisten zelfs;*
- b lezers van skripties en dergelijke zijn tegen spellingvereenvoudiging en denken maatschappijbevestigend;*
- c doe nu maar wat ik je zeg — ook al ben je het er niet mee eens — dan slaag je tenminste voor je eksamen.*

Een vorm van pure chantage!

Ambtshalve lees ik veel skripties en veel rapporten en behoor met nogal wat anderen gelukkig niet tot het etablissement van de heer Tilanus. Het is maar te hopen dat de heer Tilanus geen eksponent van het etablissement van de TH in Eindhoven is. Anders zijn die studenten te beklagen. Deze vorm van ekstremistische indoktrinatie is kennelijk een wapen van het door de schrijver genoemde etablissement. Een argumentatie die op chantage lijkt! Ik krijg het bijna te doen met de heer Tilanus die door zijn eigen etablissement bij voortduring wordt gechoqueerd. Reklame-kampagnes van grote — ook technische — bedrijven, —

ook uit Eindhoven — maken immers veelvuldig gebruik van alternatieve spelwijzen! Zakelijke argumenten tegen spellingvereenvoudiging zijn nooit weg en worden door de voorstanders serieus genomen. Aan chantage door dit soort etablissement heeft de student niets. Het is zelfs gevaarlijk voor het taalonderwijs en demokratiseringsprocessen.

*Andries Oldersma
gemeentelijk inspecteur van het onderwijs te Amsterdam
Radboud 23, 1121 HT Landsmeer, tel. 02908 — 3583.*



De VON en het onderwijs aan volwassenen

Het is moeilijk voor de werkers en werksters in het volwassenenonderwijs om elkaar te ontmoeten. De VON wil de mogelijkheid bieden om samen over het werk en de samenhangende problemen te praten. Dit kan gebeuren op de themadag:

Tekstbegrip in het volwassenenonderwijs

Datum: 9 februari 1980

Plaats: ergens in Utrecht. Juiste adres wordt nog bekendgemaakt.

Tijd: 10.00 uur (precies) tot ca 16.00 uur
Kosten: eigen reiskosten, koffie. Lunch meenemen.

Over het thema:

Ook in de nieuwe schoolboekuitgaven voor het onderwijs aan volwassenen staan ze weer, de teksten-met-vragen. Misschien bent u daar helemaal niet zo gelukkig mee: u wilt andere vragen, of geen vragen, of een tekst die uit de krant komt en niet uit een schoolboek.

De bedoeling van deze themadag is u in de gelegenheid te stellen praktisch aan het werk te gaan met een tekst op andere dan de traditionele manier. Maar ook als u zich liever wel aan de teksten-met-vragen houdt, kunt u aan uw trekken komen.

Hoewel bij het vaststellen van de inhoud in de eerste plaats gedacht is aan moeder-mavo's, is het thema ook bij uitstek geschikt voor die vormen van onderwijs, die geen schoolboeken kennen.

De indeling van de dag is als volgt:

's Morgens hebben de deelnemers gelegenheid in kleine groepen met elkaar kennis te maken en ervaringen uit te wisselen;

's middags wordt er gewerkt in drie 'stromen':

- a schoolboektekst met vragen
- b schoolboektekst zonder vragen
- c teksten uit kranten en tijdschriften.

U kunt zich schriftelijk, met vermelding van vol-